

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Harabina a členov senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 22. júla 2015 v trestnej veci obvineného **P. V.** pre pokračovací obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 8 Tk 2/2014 pre zločin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 20, § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., **o návrhu poškodeného O. J. na odňatie a prikázanie trestnej veci**, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestnú **vec obvineného P. V., vedenú na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 8 Tk 2/2014** **n e o d n í m a .**

O d ô v o d n e n i e :

Na Okresný súd Trenčín **28. júla 2014** podal obžalobu prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne, sp. zn. 1Kv 29/13/3300-47, na obvineného P. V. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák. Vec je vedená pod sp. zn. 8 Tk 2/2014 a bola elektronicky pridelená sudcovi JUDr. Mariánovi Manduchovi, ktorý 14. mája 2015 určil na 31. júla 2015 termín verejného zasadnutia, predmetom ktorého je predbežné prejednanie obžaloby. **Do súčasnej doby (rozhodovania najvyššieho súdu o návrhu na delegáciu), okrem tohto úkonu v tejto veci zákonný sudca nevykonal žiadny úkon.**

Poškodený O. J. 2. júna 2015 podal na Okresný súd Trenčín návrh na odňatie veci tomuto okresnému súdu a vec prikázať v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. inému súdu toho istého druhu a stupňa mimo pôsobnosti Krajského súdu v Trenčíne. **Vytkol okresnému súdu**

nečinnosť po dobu takmer 10 mesiacov, čo samo o sebe vyvoláva pochybnosti o zákonom a nestrannom prejednaní veci, ktoré by zabezpečilo spravodlivé rozhodnutie v primeranej lehote. V spise sa nachádzajú dôkazy, ktoré vyvolávajú objektívne pochybnosti o tom, či konanie vo veci sp. zn. 5 T 444/2001, v ktorej sa rozhoduje o návrhu na povolenie obnovy konania pod sp. zn. 3 Nt 100/2014, bolo alebo nebolo prostredníctvom sudkyne JUDr. Moniky Jankovskej nezákonne ovplyvnené. Táto sudkyňa podala v roku 2013 na neho trestné oznámenie a trestné konanie o ňom je vedené na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava I. Poukazuje pritom na jej veľmi blízke a intenzívne vzťahy s P. Č. a P. V., ako aj na okolnosti rozhodovacej činnosti tejto sudkyne v ich veci. Na potvrdenie uvedeného doložil aj fotografiu, na ktorej má byť menovaná sudkyňa a K. V., dcéra obvineného P. V., s ktorou udržiava blízky osobný vzťah syn sudkyne J. J.. Obvinený P. V. mal vyrastať v Detskom domove v Z., v ktorom bol aj manžel sudkyne. Sudkyňa JUDr. Monika Jankovská v rokoch 2006 až 2011 pôsobila na Okresnom súde Trenčín vo funkcii predsedníčky súdu, v roku 2011 bola preložená na Krajský súd v Trenčíne a v roku 2012 sa stala štátnou tajomníčkou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Z tejto pozície má možnosť významného vplyvu na výberové konanie predsedov súdov a na ich odvolanie, v dôsledku čoho sa stávajú značne závislými od ministra spravodlivosti, ktorého štátna tajomníčka zastupuje a zhodou okolností terajší predseda Okresného súdu Trenčín je predsedom senátu, ktorému vec sp. zn. 8 Tk 2/2014 bola pridelená. Status menovanej sudkyne v rámci konania sp. zn. 5 T 444/2001 a v rámci všetkých súvisiacich konaní sa môže považovať z materiálneho hľadiska za postavenie strany v konaní a to aj napriek tomu, že z formálneho hľadiska takéto postavenie nemá. Účelom delegácie je zabezpečiť nestrannosť a tiež nezávislosť sudcu, pričom tento postup zároveň plní funkciu procesnej garancie a hospodárnosti konania a rozhodovania. Ak sú z rozhodovania vylúčení všetci sudcovia miestne príslušného súdu, vec sa inému súdu prikázať musí a ak je zmena príslušnosti vhodná, vec sa prikázať inému súdu môže. Princíp nestrannosti súdnej moci je nielen jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania, ale aj základom dôvery verejnosti v právo a právny štát. Nestrannosť sa spravidla definuje ako neprítomnosť predsudku – zaujatosti a podozrenia z možného zvýhodňovania ktorejkoľvek zo strán. Nestrannosť sudcu je vyvodzovaná z jeho správania sa a jeho vzťahu k predmetu konania, účastníkom konania a ich právnym zástupcom. Sudca, okrem nestranného vzťahu k prejednávanej veci, sa musí ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, pričom význam môže mať čo i len zdanie. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu č. I. ÚS 46/2005, a judikáty R 6/1996, R 101/2000-I a R 80/2001 a na čl. 141 Ústavy a čl. 6 ods. 1. Dohovoru.

K návrhu poškodeného O. J. sa vyjadrilo 24 (jedna je na materskej dovolenke) sudcov Okresného súdu Trenčín a 31 (jeden je dočasne práceneschopný, traja sú na riadnej dovolenke) sudcov Krajského súdu v Trenčíne. Z ich vyjadrení je zrejmé, že okrem jediného sudcu, všetci ostatní sa necítia byť v tejto veci zaujatí. Sudca JUDr. Jozef Janík sa cíti byť zaujatý, pretože O. J. a J. S. ho v minulosti krivo obvinili a na podklade jeho trestného oznámenia boli obaja právoplatne odsúdení.

Predseda senátu 15. júla 2015 predložil vec nadriadenému súdu.

Najvyšší súd preskúmal návrh a námietky zaujatosti O. J. na podklade predloženého spisu. Zistil, že návrh na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu mimo obvod Krajského súdu v Trenčíne v zmysle § 23 Tr. por. nie je dôvodný.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. **O návrhu procesnej strany, ktorý je založený na tých istých dôvodoch, pre ktorý už bolo rozhodnuté, sa nekoná.**

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Za zákonného sudcu treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce a elektronickou podateľňou súdu.** Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Tr. por.

Poškodený v návrhu **vytýka priet'ahy v konaní. Od podania obžaloby uplynula doba takmer 10 mesiacov.** Poukazuje na ustanovenie § 240 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a tvrdí, že nečinnosť súdu v nadväznosti na ďalšie skutočnosti aj o nestrannosti, vyvolávajú pochybnosti o zákonom prejednaní veci, ktoré by zabezpečilo spravodlivé rozhodnutie v primeranej lehote.

V zmysle § 55 ods. 1, ods. 4 Tr. por. pri vykonávaní úkonov trestného konania musia orgány činné v trestnom konaní, súd a osoby príslušné vykonávať úkony trestného konania

zaobchádzať s osobami zúčastnenými na úkone tak, ako to vyžaduje účel trestného konania; **vždy sa musí rešpektovať ich dôstojnosť a ich ústavou zaručené základné práva a slobody. Ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.**

Najvyšší súd zistil, že zo strany predsedu senátu došlo k prierahom. Od podania obžaloby 28. júla 2014 doteraz urobil jeden úkon – určenie termínu verejného zasadnutia na 31. júla 2015 a aj to po upozornení poškodeného zo 4. februára a 27. apríla 2015.

Zákonný sudca – predseda senátu nerešpektoval ani citované ustanovenie, lebo úkon (určil termín verejného zasadnutia, ktoré však ešte nevykonal) **nevykonal v zákonnej lehote a poškodeného o jeho práve nepoučil.** V spise sa nenachádza písomnosť, ktorá by to preukazovala. Poškodený, preto oprávnené na túto nezákonnosť poukázal a rovnako tiež na to, že sudca rovnopis obžaloby v zmysle § 240 ods. 1 písm. b/ Tr. por. bez meškania nenariadil doručiť zástupcovi poškodeného. Toto pochybenie nie je možné odstrániť. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom upravuje zákon. Predseda krajského súdu, keďže sudca je zároveň predseda okresného súdu, musí prijať opatrenie na zamedzenie takéhoto porušovania zákona.

Týmto postupom bolo porušené ústavné právo poškodeného predpokladané v čl. 48 ods. 2 Ústavy, ktorý garantuje, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov ... .

Vznik prierahov v konaní sudcu – predsedu senátu, alebo rozhodnutie sudcu v inej veci týkajúce sa poškodeného, nezakladá dôvod na delegovanie veci inému súdu. Tieto skutočnosti môže poškodený, ak sa týkajú uplatneného nároku na náhradu škody uplatniť i v odvolacom konaní. Vyvodzovať z prierahov, že zákonný sudca nekonal nestranne, je nenáležité a zavádzajúce.

Návrh poškodeného na delegovanie veci neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôležité dôvody odôvodňujúce odňatie veci miestne a vecne

príslušnému Okresnému súdu Trenčín - zákonnému súdu – sudcovi a jej prikázanie inému vecne príslušnému súdu mimo obvod Krajského súdu v Trenčíne v zmysle § 23 Tr. por.

Odôvodnenie návrhu na delegáciu len tým, že konkrétna sudkyňa Okresného a Krajského súdu Trenčín v súčasnosti vykonáva funkciu štátnej tajomníčky, je neakceptovateľný. **V opačnom prípade by bolo možné tento dôvod uplatniť vo všetkých veciach a na všetkých súdoch Slovenskej republiky.**

Rozhodnutie o tom, či sudkyňa zasahovala alebo nezasahovala do veci sp. zn. 5 T 444/2001 môže urobiť iba súd v rozhodnutí vo veci samej, napríklad v konaní o obnove konania. Akékoľvek pochybnosti zo strany poškodeného sú iba nepodložené tvrdenia, ktoré najvyšší súd nemôže potvrdiť alebo vyvrátiť.

Sudkyňa uvedených súdov aj za situácie, že vykonáva politickú funkciu, nie je stranou v trestnom konaní vedenom proti obvinenému P. V.. **Jej prípadné príbuzenské a priateľské vzťahy s rodinou obvineného, prípadne s ďalšími osobami v danej veci, nezohrávajú žiadnu úlohu. Napokon aj sám poškodený uznal, že táto sudkyňa z formálneho hľadiska nie je stranou v konaní. Materiálne hľadisko vyvodzuje opäť iba z údajných vzťahov tejto sudkyne s rodinou obvineného.**

Trestná vec obvineného P. V. bola elektronickým spôsobom pridelená sudcovi – predsedovi senátu JUDr. Mariánovi Manduchovi a najvyšší súd nemá dôvod pochybovať o zákonnosti tohto pridelenia. V návrhu poškodeného sa pochybnosť o pridelení veci ani neuvádza.

Najvyšší súd nemá poznatky, že by predseda senátu, okrem uvedeného pochybenia, mal v tejto veci rozhodovať zaujato a nestrane. Nie je dôvod na zmenu zákonného sudcu alebo súdu a to ani na podklade delegácie vhodnej.

Sudcovia krajského súdu, okrem jedného sa necítia byť zaujatí v tejto trestnej veci, a preto môžu o riadnych opravných prostriedkoch rozhodovať.

Najvyšší súd rozhodol na podklade vyjadreného tak, ako sa to uvádza vo výroku rozhodnutia.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. júla 2015

JUDr. Štefan H a r a b i n, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová